

Χριστουγεννιάτικη γιορτή

2024-2025

2ο Γυμνάσιο Καβάλας

• Τα κάλαντα έχουν ευχετικό,
αφηγηματικό και διδακτικό χαρακτήρα.
Αναγγέλλουν και εξιστορούν το
σχετικό μύθο του κύκλου της ζωής και
του χρόνου.

Τραγουδιούνται παραμονές μεγάλων
εορτών από παιδιά ή και ενήλικες με
οργανική συνοδεία ή άλλα ηχητικά
αντικείμενα, που σύμφωνα με τη λαϊκή
δοξασία απέτρεπε το κακό.

Κάλαντα έχουμε τα Χριστούγεννα, την
Πρωτοχρονιά, αλλά και των Φώτων, του
Λαζάρου, την 1^η Μαρτίου
(Χελιδονίσματα).

**•Η χορωδία του σχολείου μας παρουσιάζει
ελληνικά παραδοσιακά κάλαντα**

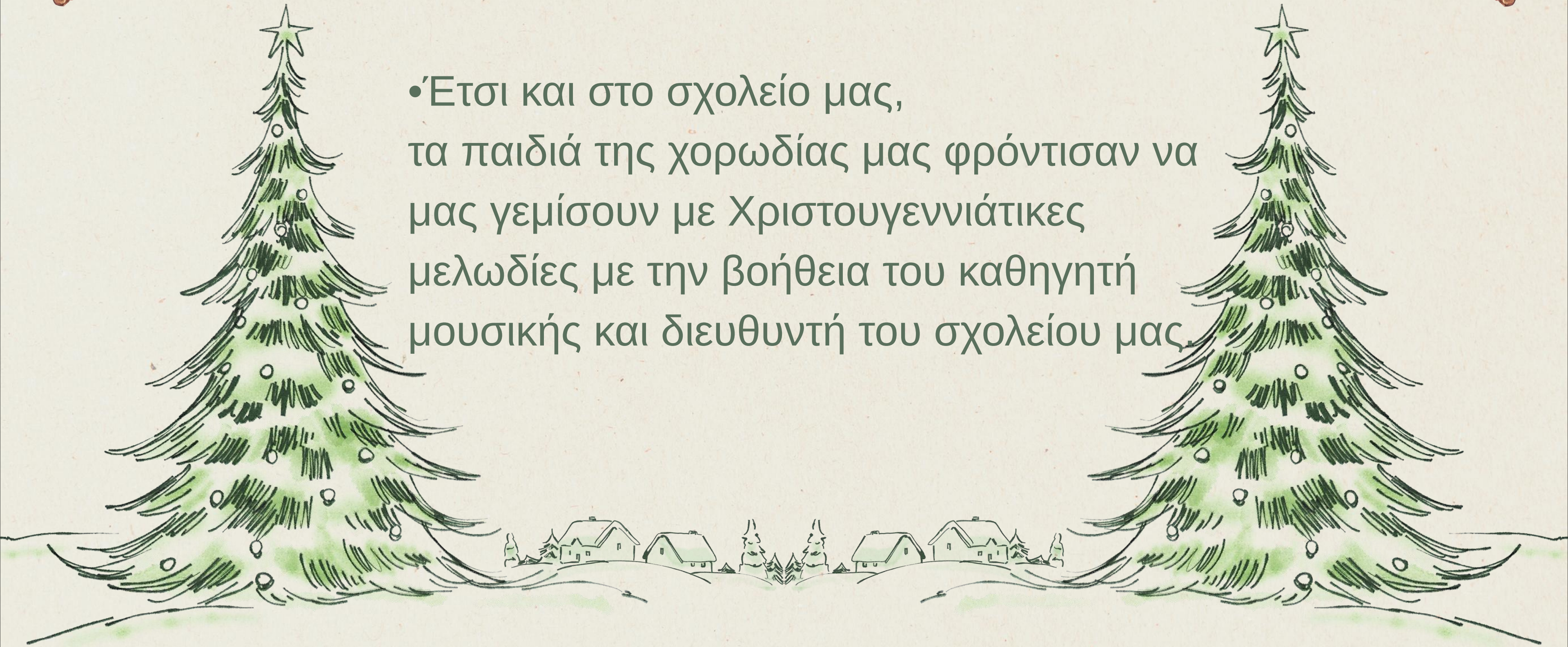

• Τα Χριστούγεννα ήρθανε και όπως
κάθε χρόνο τα παιδιά βγαίνουν στους
δρόμους και τραγουδάνε τα κάλαντα.
Οι γειτονιές γεμίζουν με χαρούμενες
παιδικές φωνούλες και σε όλα τα
σπίτια υπάρχει μια γιορτινή και
ευχάριστη ατμόσφαιρα.

•Έτσι και στο σχολείο μας,
τα παιδιά της χορωδίας μας φρόντισαν να
μας γεμίσουν με Χριστουγεννιάτικες
μελωδίες με την βοήθεια του καθηγητή
μουσικής και διευθυντή του σχολείου μας.

- Φέτος θα ακούσουμε διαφορετικά, παραδοσιακά κάλαντα, που μας γυρνάνε πίσω στον χρόνο και μας ταξιδεύουν σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.

• **Κάλαντα Πελοποννήσου (Μωραΐτικα)**

Χριστούγεννα Πρωτούγεννα
Πρώτη γιορτή του χρόνου
Για βγάτε, διέτε, μάθετε πως ο
Χριστός γεννάται

• **Κάλαντα Θράκης**

Καλήν ημέραν άρχοντες
κι αν είναι ο ορισμός σας
Χριστού τη θεία γέννηση
Να πω στ' άρχοντικό σας

Σόλο: Πασχαλίνα Λούδου, Παυλίνα
Ελευθεριάδου, Κωνσταντίνα Κρυστάλλη

Χριστουγεννιάτικα κάλαντα Κρήτης

Στην Κρήτη, έχουν σαν χριστουγεννιάτικο έθιμο το ζύωμα του χριστουγεννιάτικου ψωμιού. Θεωρείται ολόκληρη ιεροτελεστία, και χρησιμοποιούνται τα καλύτερα υλικά για την παρασκευή του. Οι νοικοκυρές σχηματίζουν με τη μισή ζύμη, μία μεγάλη κουλούρα ενώ με την υπόλοιπη έναν σταυρό για να τη στολίσουν. Διακοσμητικά γύρω γύρω στην κουλούρα αυτή του ψωμιού, χαράζουν με μαχαίρι διάφορα σχέδια όπως καρδιές, αστεράκια, λουλούδια κ.α. Συνηθίζεται το χριστουγεννιάτικο αυτό ψωμί να κόβει ο νοικοκύρης του σπιτιού την μέρα των Χριστουγέννων και να το μοιράζει σε όλους όσοι κάθονται στο γιορτινό τραπέζι.

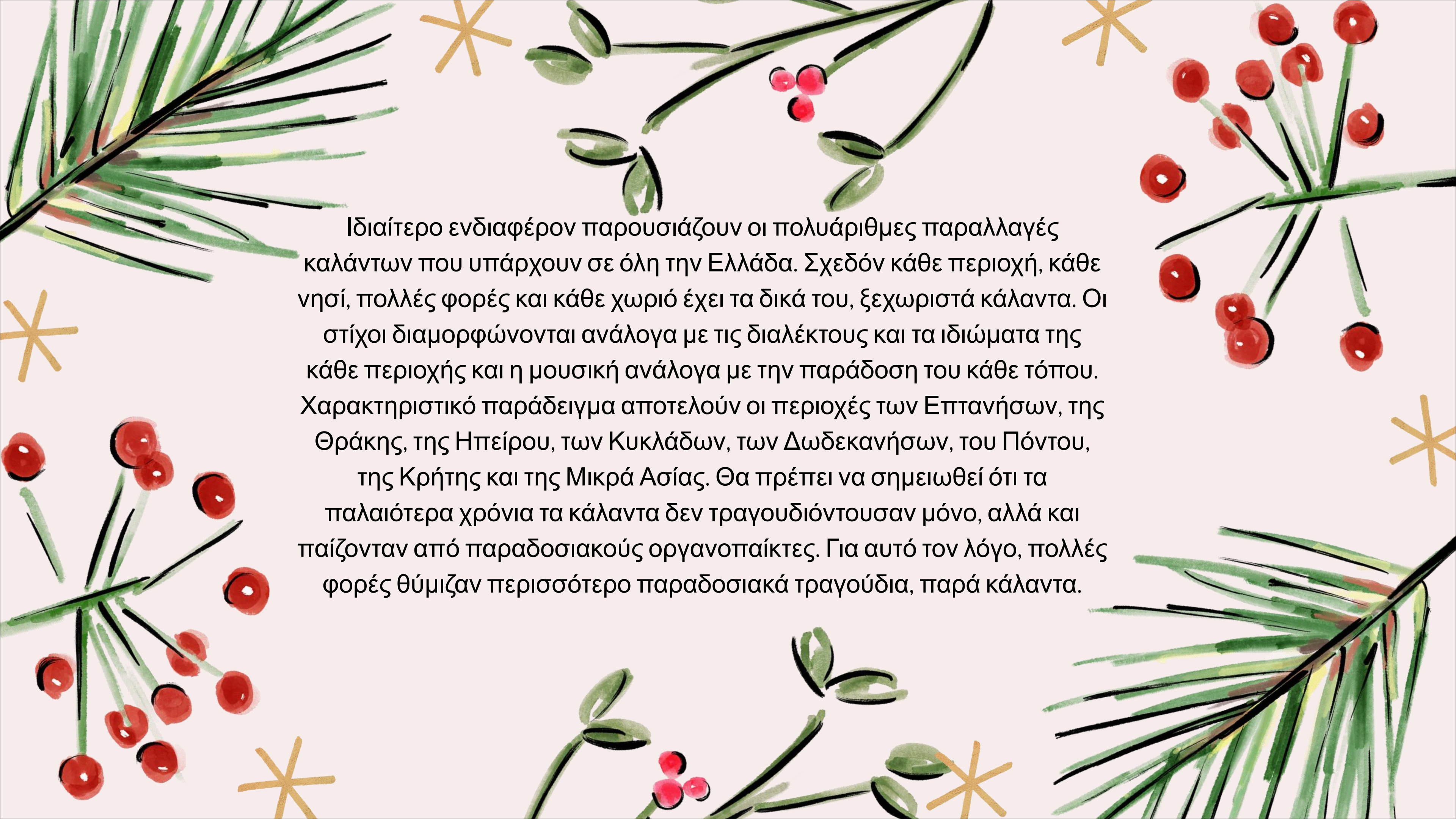

Κάλαντα Φούρνων Ικαρίας

Σόλο: Αθηνά Παπαδοπούλου, Χριστιάνα Πολυμέρου, Δανάη

Κουσκουμπεκάκη, Ειρήνη Παπαδοπούλου

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι πολυάριθμες παραλλαγές καλάντων που υπάρχουν σε όλη την Ελλάδα. Σχεδόν κάθε περιοχή, κάθε νησί, πολλές φορές και κάθε χωριό έχει τα δικά του, ξεχωριστά κάλαντα. Οι στίχοι διαμορφώνονται ανάλογα με τις διαλέκτους και τα ιδιώματα της κάθε περιοχής και η μουσική ανάλογα με την παράδοση του κάθε τόπου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι περιοχές των Επτανήσων, της Θράκης, της Ηπείρου, των Κυκλάδων, των Δωδεκανήσων, του Πόντου, της Κρήτης και της Μικράς Ασίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα παλαιότερα χρόνια τα κάλαντα δεν τραγουδιόντουσαν μόνο, αλλά και παίζονταν από παραδοσιακούς οργανοπαίκτες. Για αυτό τον λόγο, πολλές φορές θύμιζαν περισσότερο παραδοσιακά τραγούδια, παρά κάλαντα.

• **Ποντιακά Κάλαντα**

Χριστός γεννέθεν, χαρά 'ς σον κόσμον

Σόλο λύρα: Νικολέτα Καζαντζίδου

• **Κάλαντα
Κεφαλλονιάς**

Καλήν ημέραν
άρχοντες

Αν είναι ορισμός σας
Χριστού τη θεία
γέννηση

Να πω στ' αρχοντικό
σας

Κάλαντα Προποντίδος

Σόλο: Κωνσταντίνα Καϊσίδου,

Πασχαλίνα Λούδου, Νικολέτα Καζαντζίδου

Κάλαντα της Ανατολικής Ρωμυλίας

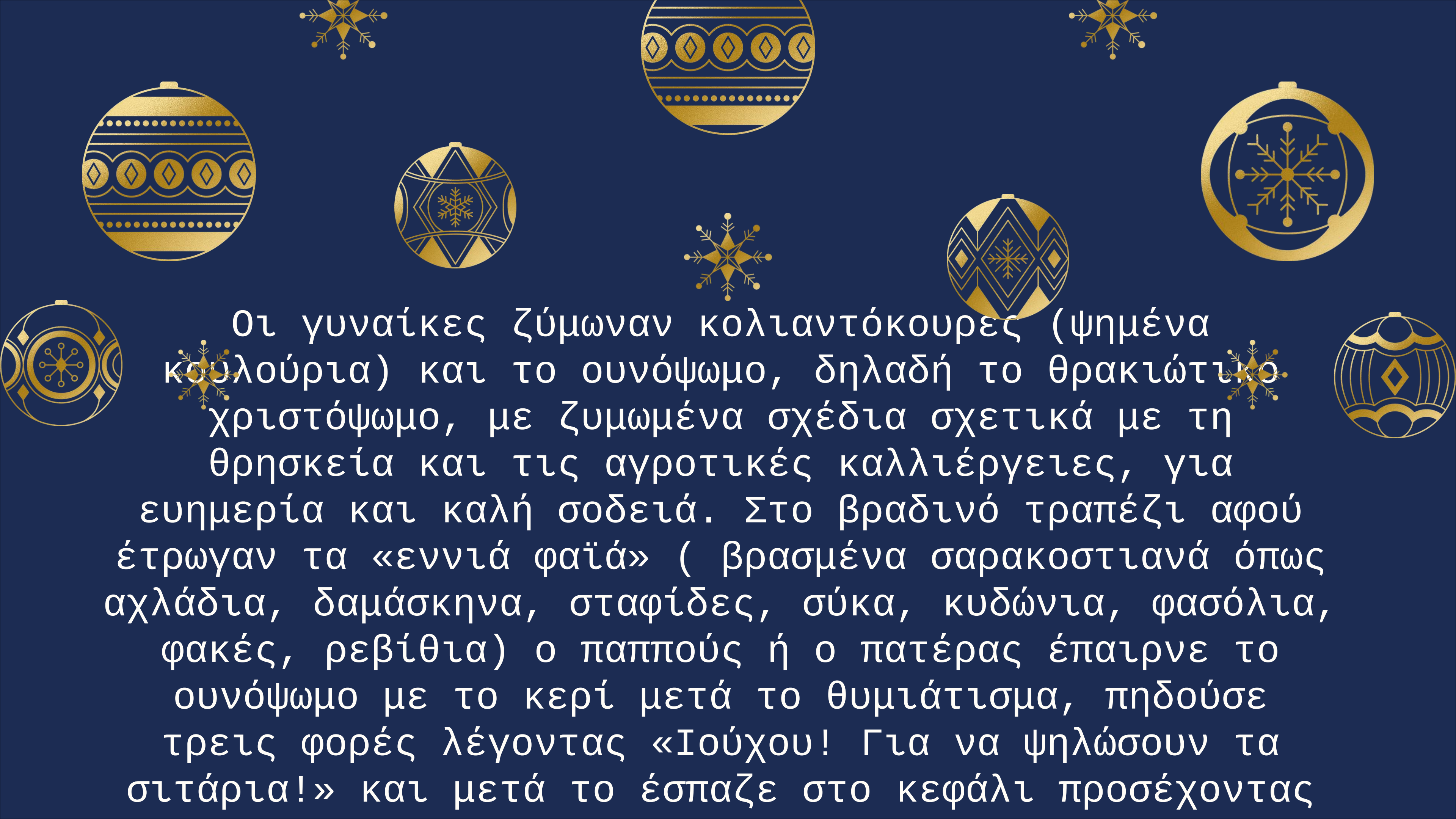

.ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΈΛΛΗΝΕΣ
ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΕΤΑ
ΤΟΝ ΞΕΡΙΖΩΜΟ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΡΩΜΥΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΟΤΕ ΒΟΡΕΙΑ
ΘΡΑΚΗ (ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ),ΣΕ
ΧΩΡΙΑ ΌΠΩΣ ΤΟ ΜΙΚΡΟ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,ΤΟ
ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΛΑΡΙΣΑΣ ΚΑΙ
ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΔΟΜΟΚΟΥ.

Οι ανατολικορωμιώτες πρόσφυγες ξεκινούσαν την προετοιμασία τους για τον εορτασμό των Χριστουγέννων ασβεστώνοντας και καθαρίζοντας τα σπίτια και τις αυλές τους. Σειρά είχε η προετοιμασία του τραπεζιού στα πλαίσια του οποίου κάθε οικογένεια έσφαζε ένα γουρούνι που έτρεφε για αυτό το σκοπό, φυλάσσοντας όλα τα μέρη του για συγκεκριμένες χρήσεις, όπως παραδείγματος χάριν το δέρμα για την κατασκευή παραδοσιακών αντρικών παπουτσιών και το λίπος για το μαγείρεμα πίτας..

Οι γυναίκες ζύμωναν κολιαντόκουρες (ψημένα
κούλούρια) και το συνόψωμο, δηλαδή το θρακιώτικο
χριστόψωμο, με ζυμωμένα σχέδια σχετικά με τη
θρησκεία και τις αγροτικές καλλιέργειες, για
ευημερία και καλή σοδειά. Στο βραδινό τραπέζι αφού
έτρωγαν τα «εννιά φαΐά» (βρασμένα σαρακοστιανά όπως
αχλάδια, δαμάσκηνα, σταφίδες, σύκα, κυδώνια, φασόλια,
φακές, ρεβίθια) ο παππούς ή ο πατέρας έπαιρνε το
συνόψωμο με το κερί μετά το θυμιάτισμα, πηδούσε
τρεις φορές λέγοντας «Ιούχου! Για να ψηλώσουν τα
σιτάρια!» και μετά το έσπαζε στο κεφάλι προσέχοντας

Κάλαντα Χριστουγέννων & Πρωτοχρονιάς Πανελλήνια

Οι λαογράφοι κάνουν λόγο για εθιμικά τραγούδια του λαού που ψάλλονται από μικρά παιδιά και από ενήλικους άνδρες την παραμονή των τριών μεγάλων γιορτών της Χριστιανοσύνης. Οι καλαντιστές τριγυρνούν είτε μόνοι, είτε κατά ομάδες (φίλων, σχολείων, σωματείων, χορωδιών, ακόμα και ομίλων) και επισκέπτονται σπίτια, καταστήματα, δημόσιους χώρους κλπ με τη συνοδεία του πατροπαράδοτου μεταλλικού τριγώνου, αλλά και άλλων μουσικών οργάνων.

Τα κάλαντα ξεκινούν κυρίως με χαιρετισμό, στη συνέχεια αναγγέλλουν τη μεγάλη χριστιανική εορτή που αναμένεται και καταλήγουν σε ευχές. Χαρακτηριστική είναι η καθαρεύουσα γλώσσα στην οποία ψάλλονται, αποδεικνύοντας την άμεση σύνδεσή τους με τους Βυζαντινούς χρόνους και τις Καλένδες του Ιανουαρίου, που γιορτάζονταν με ιδιαίτερη λαμπρότητα.

Οι ...παράξενοι στίχοι στα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς δεν μοιάζουν να έχουν ιδιαίτερη σύνδεση με τη γιορτή, μιας και το μόνο στοιχείο είναι ο Άγιος Βασίλης. Σύμφωνα με το θρύλο, που ταξιδεύει πίσω στο Μεσαίωνα, πρόκειται για μια ιστορία αγάπης, όταν οι άνθρωποι των χαμηλών κοινωνικών τάξεων, δεν είχαν δικαίωμα να μιλούν στους αριστοκράτες, παρά μόνο να τους τραγουδούν κατά την διάρκεια των γιορτών: ένα φτωχό παλληκάρι αποκαλεί μια νέα αριστοκράτισσα ψηλή δενδρολιβανιά, επειδή φορούσε τα ψηλά κωνικά καπέλα της εποχής και την παρομοιάζει με τον θόλο της εκκλησίας. Διερωτάται, γιατί δεν τον καταδέχεται, ενώ την θεωρεί φτιαγμένη από ζάχαρη.

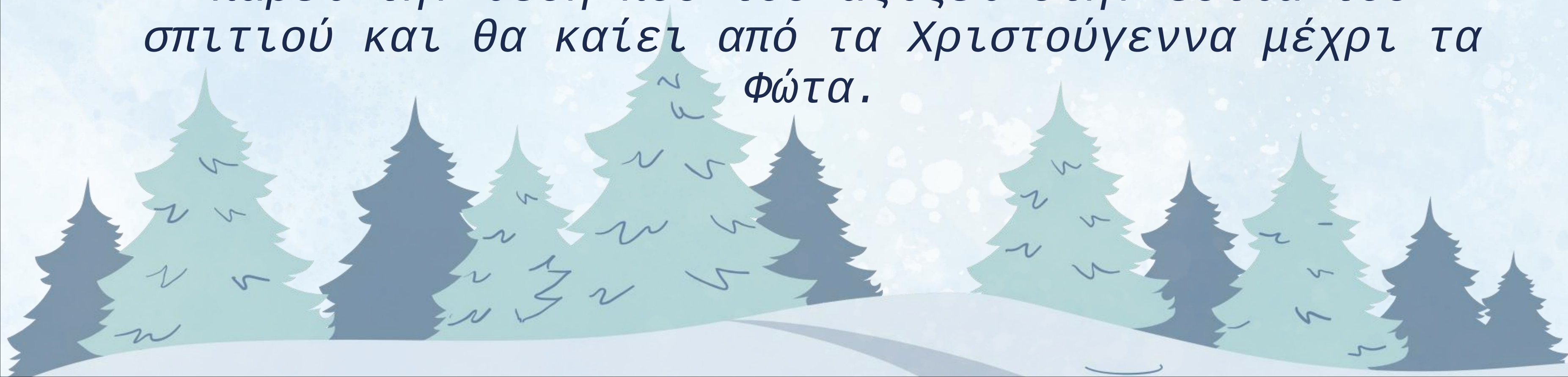
ΚΑΛΑΝΤΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σόλο: Δανάη Κουσκουμπεκάκη, Χριστιάνα Πολυμέρου,

Ανδρεάννα Κυρδίου, Παυλίνα Ελευθεριάδου

Οι Μακεδόνες μεταφέρουν μηνύματα για καλή τύχη,
καλή χρονιά και καλή σοδειά μεταφέρουν το
Χριστόψωμο και το Χριστόξυλο, που δανείζονται το
όνομά τους από τον ίδιο το Χριστό. Η παράδοση λέει
ότι ο νοικοκύρης ψάχνει στα χωράφια και τους
αγρούς για να εντοπίσει το καλύτερο, το ομορφότερο
και το μεγαλύτερο ξύλο από πεύκο ή ελιά που θα
πάρει την θέση που του αξίζει στην εστία του
σπιτιού και θα καίει από τα Χριστούγεννα μέχρι τα
Φώτα.

Ο συμβολισμός είναι προφανής και σύμφωνα με αυτόν, το Χριστόξυλο θα κρατήσει ζεστό το σπιτικό για την έλευση του Θείου Βρέφους, αποτελώντας, παράλληλα, σημείο συνάντησης για όλη την οικογένεια που θα το υποδεχτεί Ξεχωριστή θέση στα έθιμα των Χριστουγέννων κατέχει και το Χριστόψωμο που σε πολλές περιοχές της Μακεδονίας φέρει και την ονομασία «το μέλωμα του Χριστού».

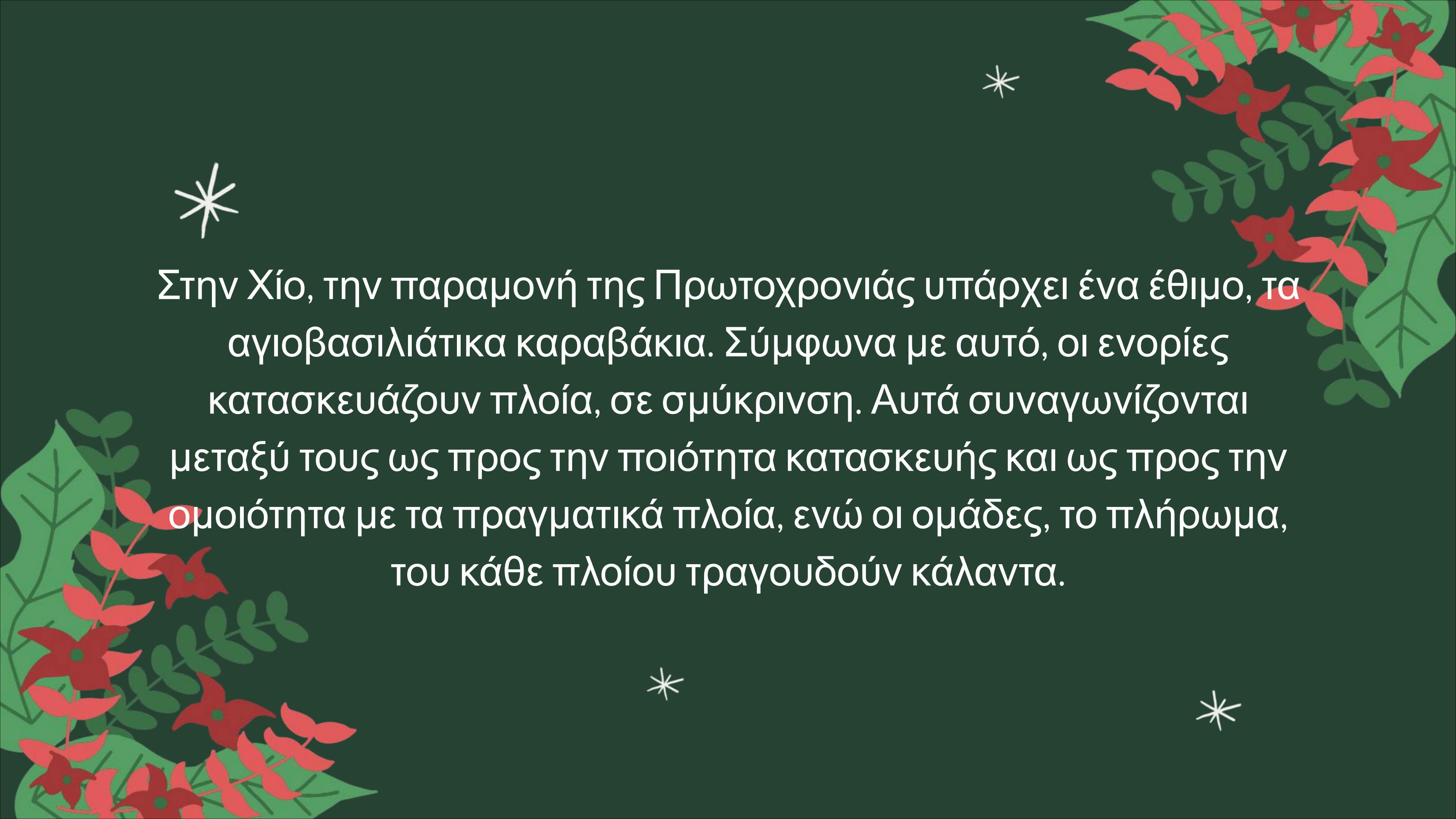

Σόλο: Αθηνά Παπαδοπούλου, Χριστιάνα

Πολυμέρου, Κωνσταντίνα Καϊσίδου

Στην Χίο, την παραμονή της Πρωτοχρονιάς υπάρχει ένα έθιμο, τα αγιοβασιλιάτικα караβάκια. Σύμφωνα με αυτό, οι ενορίες κατασκευάζουν πλοία, σε σύγκριση. Αυτά συναγωνίζονται μεταξύ τους ως προς την ποιότητα κατασκευής και ως προς την ομοιότητα με τα πραγματικά πλοία, ενώ οι ομάδες, το πλήρωμα, του κάθε πλοίου τραγουδούν κάλαντα.

Καλά Χριστούγεννα!

Επιμέλεια Παρουσίασης:

Γιωργής Δανιηλίδης - Χριστιάνα Πολυμέρου και
Ευφροσύνη Καπετάν.

Με λίγη βοήθεια από τους καθηγητές
Ευθυμία Κουκμά και Κωνσταντίνο Χίζαρη.

**Καλή χρονιά,
με υγεία και χαρά!**

Η σχολική μας χορωδία:

*Δανάη Κουσκουμπεκάκη, Χριστιάνα Πολυμέρου, Γιώργος Δανιηλίδης, Παυλίνα Ελευθεριάδου,
Νικολέτα Καζαντζίδου, Κωνσταντίνα Κρυστάλλη, Ανδρεάννα Κυρδίου, Πασχαλίνα Λούδου,
Ασημένια Μίχου, Μηνάς Σπυρίδωνος, Κυριακή Μαυρίδου, Ηλέκτρα Πατσιαμάνη,
Αριστοτέλης Μαυρίδης, Σοφία Παπαδοπούλου, Άννα-Μαρία Σπούλου, Υβόννη Ψυχάλα,
Ανδρέας Τζανακάκης, Ελισάβετ Χατζηβασιλειάδου, Ελένη Λεμονίδου,
Ειρήνη Παπαδοπούλου, Κωνσταντίνα Καϊσίδου, Αθηνά Παπαδοπούλου*